

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudce Filipa Dienstbiera a soudkyně Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: **Mgr. T. M.**, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, sídlem Vyšehradská 424/16, Praha 2, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. září 2023 č. j. MSP-440/2023-OSV-OSV/5, v řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 18 A 70/2023, o námitce podjatosti vznesené žalobcem v tomto řízení proti všem soudcům Městského soudu v Praze

t a k t o :

- I. Soudce Městského soudu v Praze Mgr. Martin Lachmann **je vyloučen** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 18 A 70/2023.
- II. Ostatní soudci soudního oddělení 18 A Mgr. Bc. Jan Fernecký a Mgr. Martin Bobák, a předseda zastupujícího soudního oddělení 15 A Mgr. Martin Kříž **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. 18 A 70/2023.
- III. Návrh na přikázání věci Krajskému soudu v Praze **se zamítá**.

Odůvodnění:

[1] Žalobce zaslal Městskému soudu v Praze (dále též „městský soud“) žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Městský soud, jako povinný subjekt, jeho žádost nejdříve odmítl, proti čemuž se žalobce odvolal k žalovanému, který věc vrátil městskému soudu k novému projednání. V novém rozhodnutí městský soud žádost žalobce opětovně odmítl, proti čemuž podal žalobce nové odvolání k žalovanému. Tentokrát již žalovaný rozhodnutím uvedeným v návěti rozhodnutí městského soudu potvrdil. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou u městského soudu.

[2] V žalobě vznáší žalobce též námitku podjatosti, kterou směřuje vůči všem soudcům městského soudu. Námitku podjatosti odůvodňuje tím, že městský soud, který rozhoduje o nyní podané žalobě, rozhodoval dříve v téže věci jako povinný subjekt. Ačkoliv žalobou

napadené rozhodnutí vydal žalovaný, ten se ztotožnil zcela s rozhodnutím městského soudu. Libovolný soudce městského soudu tedy při řízení o podané žalobě bude posuzovat rozhodnutí svého zaměstnavatele, z čehož lze dovozovat důvod k pochybnostem o nepodjatosti jednotlivých soudců. Žalobce proto navrhuje, aby byla věc odňata městskému soudu a přidělena Krajskému soudu v Praze.

[3] Dne 22. listopadu 2023 se k námitce podjatosti vyjádřili soudci ze soudního oddělení 18 A městského soudu Mgr. Bc. Jan Ferfecký, Mgr. Martin Bobák a Mgr. Martin Lachmann, kteří mají o podané žalobě dle rozvrhu práce rozhodovat.

[4] Soudci Mgr. Bc. Jan Ferfecký a Mgr. Martin Bobák uvedli, že se v této věci necítí podjatí. Dále sdělili, že se na vyřizování žádosti o informace nijak nepodíleli, a nemají tak žádné mimoprocesní informace. Vyjádřili přesvědčení, že o jejich nepodjatosti (stejně jako o nepodjatosti dalších řadových soudců městského soudu) není důvod pochybovat toliko pro jejich vztah k městskému soudu, který rozhodoval jako povinný subjekt v prvním stupni. K této skutečnosti nepřistupuje jiná relevantní okolnost, z níž by se podávala možná systémová podjatost soudců správního úseku či celého městského soudu.

[5] Mgr. Martin Lachmann uvedl, že jsou dány důvody zakládající pochybnosti o jeho nepodjatosti, a to s ohledem na poměr k posuzované věci, kdy se podílel na projednávání a rozhodování věci u městského soudu jako povinného subjektu. Konkrétně jako místopředseda soudu, který dle rozvrhu práce městského soudu řídí a kontroluje agendu žádostí dle zákona o svobodném přístupu k informacím, konzultoval s vedoucím oddělení poskytování informací postup při vyřízení žádosti žalobce o poskytnutí informací a samotné meritorní posouzení věci. Po zrušení původního prvostupňového rozhodnutí o odmítnutí žádosti se dále podílel na odůvodnění nového rozhodnutí o odmítnutí žádosti.

[6] K námitce podjatosti se vyjádřil i předseda senátu zastupujícího soudního oddělení 15 A Mgr. Martin Kříž a uvedl, že mu nejsou známy žádné důvody, které by zakládaly pochybnosti o jeho nepodjatosti. Žalobce vůbec nezná a nemá naprosto žádný vztah k věci, která je předmětem řízení. Na projednávání nebo rozhodování této věci u městského soudu jako správního orgánu se nijak nepodílel. Ve shodě s názorem kolegů ze soudního oddělení 18 A má za to, že o jeho nepodjatosti není důvod pochybovat pouze na základě vztahu k městskému soudu, který v prvním stupni rozhodoval jako povinný subjekt, protože k této skutečnosti nepřistupuje jiná okolnost, z níž by se podávala možná systémová podjatost soudců správního úseku (či celého městského soudu).

[7] Dne 6. prosince 2023 předložil městský soud uvedené podání žalobce a vyjádření výše uvedených soudců Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti.

[8] Podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), jsou soudci *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

pokračování

[9] Nejvyšší správní soud konstatuje, že námitka žalobce je založena na tzv. systémové podjatosti, neboť městský soud, který ve věci žalobce rozhodoval jako povinný subjekt dle zákona o svobodném přístupu k informacím, posuzuje nyní jeho žalobu v této věci.

[10] Otázkou tzv. systémové podjatosti soudních funkcionářů se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 26. března 2020 č. j. Nad 8/2019 – 65, č. 4062/2020 Sb. NSS. Tímto usnesením sjednotil svou dosavadní rozhodovací praxi a přehodnotil tu její linii, která dovozovala existenci objektivní pochybnosti o nepodjatosti ze samotného postavení soudu jako správního orgánu, respektive postavení soudců jako soudních funkcionářů. Rozšířený senát odmítl takový přístup jako nepřipustnou paušalizaci: „Pouhá skutečnost, že žalovaným je předseda (případně místopředseda) krajského soudu, eventuálně je soud účastníkem řízení, pouze naznačuje riziko systémové podjatosti soudců daného soudu. Sama o sobě však ještě nevede k paušálnímu závěru o existenci tzv. systémové podjatosti a nezbytnosti delegace nutné podle § 9 odst. 1 s. ř. s.“

[11] Rozšířený senát dále uvedl, že „důvody vyloučení soudců je třeba posuzovat individuálně, žádná paušalizace tu nemá místo. Proto k vyslovení vyloučení všech soudců daného soudu nestačí, že žalovaným správním orgánem je předseda (případně místopředseda) krajského soudu, respektive ve věci rozhodoval jako správní orgán předseda soudu, nebo je stát (soud jako organizační složka státu) žalobcem či osobou zúčastněnou na řízení apod. Je třeba, aby k této skutečnosti přistoupily další okolnosti, které odůvodňují pochybnosti o nepodjatosti všech soudců správního soudu, typicky na základě samotné povahy projednávané věci.“ Okolnostmi svědčícími pro systémovou podjatost může být například skutečnost, že projednávaná věc bude mít objektivně významný dopad na soud jako celek (např. zákonnost jmenování předsedy soudu) nebo může jít o situaci, která vyvolá nebezpečí subjektivního vztahu všech soudců k věci (např. případy, kdy soudní funkcionář nevystupoval ve správním řízení jako správní orgán, ale naopak jde o jeho osobní záležitost).

[12] V nyní posuzované věci žalobce žádné takové okolnosti ve vztahu ke konkrétním soudcům netvrdil a nedokládal. V souladu s výše uvedeným závěrem rozšířeného senátu Nejvyšší správní soud neposuzoval systémovou podjatost ve vztahu ke všem soudcům městského soudu, ale zaměřil se pouze na ty, kteří o věci mají dle rozvrhu práce městského soudu rozhodovat. Z vyjádření soudců soudního oddělení 18 A městského soudu Mgr. Bc. Jana Ferfeckého a Mgr. Martina Bobáka vyplývá, že se na vyřizování žalobcovy žádosti o informace nijak nepodíleli a nedisponují žádnými mimoprocesními informacemi. Totéž je zjevné z vyjádření soudce Mgr. Martina Kříže, předsedy zastupujícího soudního oddělení 15 A. Vzhledem k tomu, že v případě soudců Mgr. Bc. Jana Ferfeckého, Mgr. Martina Bobáka a Mgr. Martina Kříže Nejvyšší správní soud neshledal žádné okolnosti svědčící pro systémovou podjatost, v souladu s výše citovaným závěrem rozšířeného senátu uzavírá, že nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. 18 A 70/2023.

[13] Uvedené však neplatí v případě předsedy soudního oddělení 18 A, soudce Mgr. Martina Lachmanna. Ten se totiž jako soudní funkcionář (místopředseda městského soudu) přímo podílel na vyřizování žádosti žalobce o informace, včetně odůvodnění nového rozhodnutí o odmítnutí žádosti. Tuto okolnost soudce sám uvádí a dovozuje, že zakládá pochybnost o jeho nepodjatosti. Třebaže Nejvyšší správní soud neshledal žádný subjektivní vztah soudce Mgr. Martina Lachmanna k žalobci, samotná skutečnost, že se v osobě soudce

potkává jak osoba soudního funkcionáře, tak soudce rozhodujícího v téže věci (proti sobě samému), je dostačující k existenci důvodných pochybností o jeho nepodjatosti. Není přitom rozhodující, že žaloba formálně směřuje proti rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti, neboť to se s postupem městského soudu jako správního orgánu I. stupně plně ztotožnilo a jeho právní závěry přijalo.

[14] Podle ustanovení § 9 odst. 1 s. ř. s. *Nejvyšší správní soud přikáže věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže po vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát.* Z citovaného ustanovení zákona je zřejmé, že nezbytnou podmínkou pro přikázání věci jinému soudu (z důvodu nutnosti) je vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného krajského soudu v rozsahu, kdy již u tohoto soudu není možné (v souladu s rozvrhem práce tohoto soudu) sestavit senát, který by věc mohl projednat a rozhodnout.

[15] Z rozvrhu práce městského soudu pro rok 2023 (aktualizované znění s účinností od 20. listopadu 2023) vyplývá, že zastupujícím soudcem soudního oddělení 18 A je jako první v pořadí předseda soudního oddělení 15 A, kterým je Mgr. Martin Kříž. Jelikož ten není z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. 18 A 70/2023 vyloučen, doplní soudní oddělení 15 A, které tak může ve věci žalobce rozhodnout. Důvody pro nutné přikázání věci jinému krajskému soudu dle § 9 odst. 1 s. ř. s. proto nejsou naplněny.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. ledna 2024

JUDr. Tomáš Langášek, LL.M.
předseda senátu